

Zivinozdravilske reči.

(Zoper govejo kugo), to je, tisto hudo bolezen, ki se v naše kraje dosihmal le iz ptujih (rusovskih, turških) dežel pritepa, in se ne izcimi pri nas domá, je že sto in sto pomočkov priporočenih bilo, vsak s posebno hvalo in da gotovo pomaga, — in vendar pri vsem tem ga dandanašnji še nimamo zdravila, ki bi bilo kaj več vredno kot piškov oreh. Daj ti piškov oreh svojemu za govejo kugo bolnemu živinčetu, tvoj sosed pa naj svoji dá najbolj hvaljeno mešanico, in oba štejeta potem, koliko repov si ti, koliko tvoj sosed otel, — obljubim, da rajtenga vama ne bo hodila nič navskriž. Ljudi za norce imeti ali pa priporočati gotovo zdravilo zoper govejo kugo, je vse eno. Kako malo prav umnih ljudi je na svetu, razodeva pred vsem lahkovernost njih v boleznih človeških in živalskih. Če bolj je pisana kakošna reč, več zaupanja imajo do nje. V to versto spada tudi tista mešanica, ktero so zdaj spet nekteri časniki pogreli in to „pogreto rihto“ nosijo po svetu rekoč: „Leta 1792 je kuga na Pomorskem (Pommern) v vasi Fideborn vso govejo živino pokončala, — le kmet Steineke si je ohranil vso svojo vsakrat. In kaj je dajal ta kmet svoji živini? Napravil je lek iz 8 različnih reči: vzel je namreč za dve polne žlici katrana (Theer), perše soli, pest česnja, žlico navadnega maternika ali divičnika (Mutterkraut), žlico kužnika (Pestilenzkrut), žlico hrena, žlico žganih in stolčenih brinjevih jagod, žlico aškeca ali iljke (angelike); vse to je dobro pomešal, enmalo vode prilil, da je postala gosta kaša ali latverk, kterege je vsako jutro vsaki živini po žlici dajal“. In — pravijo — to je pomagalo! Nam pa se le to čudno zdí, kako je mogoče, da od leta 1792, kar je Steinekova mešanica znana, je že na milijone živine za govejo kugo pocepalo? In vendar se ponuja ljudem spet ta „pogreta rihta“ kot gotova pomoč! Mi nimamo nič zoper to, ker tudi nobenega drugega gotovega zdravila ne vemo, — al le to je pri takih rečeh nevarno, da lahkoverni ljudje, se zanašaje na take čudapolne zdravila — zanemarjajo to, kar je pravo in najbolj gotovo: namreč zapreti svojo živino tako oestro, da ne pride kar z nobeno stvarjo od zunaj v dotiko.

Novice.

* Divjega petelina (Auerhahn) je neki gospod Zamotajev v Petrogradu tako privadil, da je v vsem kakor domača kurecina. Gosp. Zamotajev ima že 5 parov iz drugega zaroda. Kdor plaho in divjo natoro imenovane živali pozna, se bo čudil nad to novico, ki pa je čista resnica.

„Frauend. Bl.“

* To je mož, da je kaj! Nek učitelj ljudskih šol blizo Potsdama na Pruskem si je s svilorejo, ki mu je le 18 tolarjev stroškov prizadjala, letos (to je v 6 tednih) 200 terdih tolarjev pridobil. „To je mož po volji naši!“ — pravijo „Frauend. Bl.“, in mi dostavljamo: „Naj bi bil izgled tudi drugim! Obljubimo, da se ne bojo kesali“.

Pratkar.

Letošnji Božič.

Letos se bode o Božiču nekaj primerilo, kar se redko primeri — namreč najkrajši dan leta bo tudi mlaj, tedaj bojo o Božiču zraven najkrajših dnevov tudi noči popolnoma brez lunine svetlobe (temne). Letošnji Božični teden se tedaj — zavoljo najkrajših dnevov in zavoljo noči brez luninega svita šteje v versto najtemnejših celega stoletja. Dvojno prerokovanje se opira na to. Eno pravi

Koljkor bliže Božič mlaja,
Toljkor huji mraz prihaja.

Drugo pa:

Sveti večer če je temno,
Žita bo prazno k letu gumnó.

Po tem takem huda zima in slaba letina.

Al — človek prerokuje vreme, Bog ga pa nareja!

Kakošna bo letošnja zima?

Stari kmetje in gojzdnarji prerokujejo, da letošnja zima bo sila huda, kakor je bila zima vse tiste leta, katerih številka se je z 9 končala, kakor v letu 1819, 1829, 1839; 1849. Prerokujejo pa hudo zimo iz tega, da je letos veliko tistih ptičev, ki se pozimi v druge dežele preselijo, naše kraje že z godaj zapustilo.

Zlato.

Nekdaj kakor danes so hrepeneli ljudje po zlatu. Že v starodavnih časih so čislali zlato za najžlahnejo kovino, zato ker se lepo blešči in ker se redko najde; čeravno se namreč nahaja po vseh delih sveta, ga vendar nikjer ni veliko. Kakor druge žlahne kovine se tudi zlata rija ne loti. Zlato se dá tako vleči, da z enim samim cekinom lahko pozlatiš celega konja z jezdicom vred; en gran zlata, ki ga ni več kakor je glavica bučična, se dá v drat raztegniti 500 čevljev dolg. Lakomnost človeška po zlatu je iznajdenike ameriških zlatih rud spreobrnila v grozovitne rabeljue, in Kalifornija je marsikterege pridnega delavca popačila v razujzdanega klateža. Pravijo, da kralj David je za svoj tempelj porabil 15.000 centov zlata; Salomon je vsako leto 1200 centov zlata iz Ofira vzel; v rimskem državnem zakladu je včasih po 15.000 centov zlata ležalo. Prerajali so, da vsako leto se po celem svetu okoli 164.000 mark zlata na dan spravi, in sicer na Rusovskem 21.000, v Azii 51.000, v Afriki 45.000, v Ameriki pa 41.000 mark.

Hvala domačih mojstrov.

Ternovska nova cerkev v Ljubljani je po skerbi neutrudljivega gospoda fajmoštra Karun-a in s pripomočjo hvalevrednih Ternovčanov in Krakovčanov, ljubljanske mestne gosposke, ki je pomočnica tej cerkvi, in pa mnogih družih ljubljanskih dobrotnikov in dobrotnic skor popolnoma dodelana in sicer tako, da, osnovana po bizantinskem redu in okinčana z dvema stolpoma, se more med najlepše cerkve dežele krajnske šteti. Naj tedaj „Novice“, katerim je v njih obertnijskem in umetniškem razdelku vseskozi mar za domači napredek, svojim bravcem povejo, kdo so bili mojstri, ki so notranjo opravo cerkve s peterimi oltarji in tremi kori izdelali, s katero se ona vsakemu ogledavcu prikupuje. Kar je lesenega dela, tudi po snovi bizantinskega reda v nji, sta dobroznana mojstra gosp. Tomec in gosp. Zajic lepo doversila in si tako z našim slovečim kamnoredom gosp. Toman-om vred, ki je marsikaj iz kamna za to cerkev napravil, novo živo pričo svoje umetnosti postavila v tej hiši Božji. Podobe za 4 stranske oltarje je izmalal g. Kühnel, ki se je, kakor že večkrat drugej, tudi tu kot izurjenega umetnika skazal. Podoba vélikega oltarja je ostala poprejšna stara, ki pa še dandanašnji spričuje slavo našega Mencinger-ja, ki bode na veke stal v zlatih bukvah domačih umetnikov. Al ker je podoba ta za novi oltar bila prekratka, ji je treba bilo toliko dostaviti, da se prileže novemu večjemu oltarju — in to nalogo je lepo doversil domač mojster, kterege ime imamo danes pervikrat priložnost v „Novicah“ imenovati, namreč gosp. Wolf, kteri, rojen Dolenc in bivši ces. oficir, je po izstopu iz vojašine, na Laškem se izuril v malanji tako, da ga moremo z dobro vestjo priporočiti deželi. On in pa gosp. Borovski, čigar malarska zmožnost je že tudi v šolah, kjer je bil učenik, dobro poterjena, sta malarijo na mokro (fresko) za vélikim oltarjem lično napravila in s tem pokazala, da sta kos tudi